

חוברת הנחיות להערכה פנים בית-ספרית

מבחן בעברית לכיתה ח'

ערכה למורה ולצוות בית הספר

מיצ"ב פנימי

תוכן העניינים

עמוד

3	על הערכה פנים בית-ספרית	הקדמה
5	המיצ"ב הפנימי – מדוע?	
6	מה מכיל המדריך?	
8	תיאור המבחן	פרק א'
8	1.א מפרט המבחן	
11	2.א מיפוי המבחן	
14	הנחיות להעברת המבחן	פרק ב'
14	1.ב היערכות לקראת העברת המבחן	
15	2.ב התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים	
16	3.ב הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה	
19	הנחיות לבדיקת המבחן	פרק ג'
19	1.ג המחווה וההנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחנים	
28	2.ג הנחיות לבדיקת המבחן ולחישוב הציונים	
32	3.ג השוואה לנתוני קבוצות השוואה (נורמות ארציות)	
34	דף ריכוז ציונים – דוגמה	
36	דף ריכוז ציונים לחישוב ידני	
38	דף מיפוי כיתתי	

על הערכה פנים בית-ספרית (school based evaluation)

מבחני המיצ"ב החיצוניים משמשים להערכה רחבת-היקף מסכמת המכונה גם "הערכה של למידה" (הש"ל). מטרתה לעודד אחריות ומתן דין וחשבון לנמענים השונים בתוך הקהילה הבית-ספרית ומחוצה לה על רמת ההישגים של התלמידים (בירנבוים, 2004; Furtak, 2006). הרצון לצמצם ככל האפשר את ההשלכות השליליות של המבחנים החיצוניים על בית הספר הביא לעדכון מתכונת ההערכה הארצית בשנה"ל התשס"ז¹. במסגרת עדכון זה, הודגשה חשיבותה של הערכה פנימית מעצבת, המתבצעת על-ידי צוותים בית-ספריים ותואמת את הצרכים הספציפיים שלהם.

המתכונת החדשה משלבת הערכה בית-ספרית המתבצעת באמצעות כלים חיצוניים ("מיצ"ב חיצוני" המועבר ברבע מאוכלוסיית בתי הספר) לצד מבחנים חיצוניים המועברים באופן פנימי ומשרתים את בית הספר בלבד ("מיצ"ב פנימי"). המיצ"ב הפנימי מושתת על שילוב של שלושה מרכיבים: (א) העברת בחינה ארצית חיצונית-אובייקטיבית, שפותחה על-ידי ראמ"ה בשיתוף ועדות מקצועיות ומפמ"רים, המשקפת את תכנית הלימודים ואת הסטנדרטים של ידע והבנה; (ב) בדיקה פנימית של הבחינה על-ידי צוות בית הספר (בסיוע מחוון המצורף לבחינה), המאפשרת להפיק משוב אישי וקבוצתי מהיר על מידת השליטה של התלמידים בכל תחום דעת, ומסייעת למורה לגבש תובנות פדגוגיות ברמת הכיתה; (ג) השוואה בין הישגי התלמידים בבית הספר לבין נתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות), המתקבלים מעיבוד הממצאים של בחינות המיצ"ב החיצוני בתחילת שנת הלימודים הבאה (בלר, 2007).

מטרת המיצ"ב הפנימי היא לספק משוב מיידי שיסייע לקידום הלמידה של התלמידים, להתריע על תלמידים שאינם שולטים בתכנים ובמיומנויות הנדרשים, לזהות את הפער בין הביצועים המצופים לבין הביצועים בפועל, ולהעריך את האפקטיביות של הפעולות שנעשות לצמצום הפער. מהותה של הערכה פנימית מעצבת היא השימושיות שלה (Black & Wiliam, 1998) ויכולתה לסייע בשיפור תהליך הלמידה בהתהוותו (Airasian, 1994; Dann, 2002).

שימוש במבחני המיצ"ב לצרכים פנימיים יכול להיות מנוף לצמיחה ולשיפור: הממצאים יכולים לספק את המידע הדרוש לתהליכי קבלת החלטות כלל בית-ספריים, שכבתיים, כיתתיים ופרטניים, לסייע בהגדרת ההישגים המצופים והרף הנדרש מן התלמידים, ולשמש אבן בוחן לתכניות הלימודים הבית-ספריות. מבחני המיצ"ב הפנימיים יכולים לסייע בזיהוי נקודות של חוזק ושל חולשה, ברמת הפרט וברמת הכיתה, לספק מידע על צרכים משתנים שיש לתת להם מענה, לקדם חשיבה תכנונית בית-ספרית, להגדיר יעדים מבוססי נתונים, לתרום לראייה רחבה יותר של המערכת ולגבש אמות מידה לאחריותיות.

שימוש במגוון רחב ככל האפשר של נתונים פנימיים וחיצוניים יסייע להבין טוב יותר את המציאות הבית-ספרית (נבו, 2001).

¹ מידע על עדכון מתכונת ההערכה מופיע בחוזר מנכ"ל סח/3(א) סעיף 2-4.1: "מתכונת ההערכה הארצית ומידע על המיצ"ב החיצוני והפנימי".

מקורות

בירנבוים, מ' (2004). **יחידה 7: משוב והערכה בכיתה**. בתוך: מ' בירנבוים, צ' יועד, ש' כ"ץ וה' קימרון, בהבניה מתמדת – סביבה לפיתוח מקצועי של מורים בנושא תרבות הל"ה המטפחת הכוונה עצמית בלמידה. ירושלים: משרד החינוך, התרבות והספורט.

בלר, מ' (2007). **מדידה בשירות הלמידה – על מה ולמה?** הד החינוך, פ"א, 7, עמ' 32-36.

נבו, ד' (2001). **הערכה בית-ספרית**. אבן-יהודה: רכס.

Airasian, P. W. (1994). **Classroom Assessment** (2nd ed.). New York: McGraw Hill.

Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and Classroom Learning. **Assessment in Education**, 5(1), 7-74.

Dann, R., (2002). **Promoting Assessment as Learning: Improving the Learning Process**. London & New York: Routledge Falmer.

Furtak, E. M. (2006). **Formative Assessment in K-8 Science Education: A Conceptual Review**.

Commissioned paper by the National Research Council for Science Learning K-8 consensus study.

המיצ"ב הפנימי – מדוע?

- במבחן המיצ"ב באים לידי ביטוי **עקרונות תכנית הלימודים**. מן המבחן אפשר ללמוד על הישגים המצופים מן התלמידים בנושאים שונים, בזיקה למטרות ההוראה של תחום הדעת, ועל רמת הקושי של השאלות בהתאם לנדרש בכל שכבת גיל. נוסף על כך, משאלות המבחן אפשר ללמוד על דרכי תשאול מומלצות.
- המיצ"ב מספק דוגמאות **למבנה תחום הדעת**. המורים מקבלים **מבחן מוכן** שפותח על ידי מומחים. המבחן עומד בסטנדרטים (בהישגים הנדרשים) הנגזרים מתכנית הלימודים. כמו כן, המורים מקבלים **מחוננים מפורטים** המסייעים להם להעריך את תשובות התלמידים בצורה מהימנה ואובייקטיבית ככל האפשר.
- מבחן המיצ"ב הפנימי בבית הספר חשוב מאוד לשם קבלת **תמונה מהימנה של הישגי התלמידים**. ניתוח תוצאות המבחנים מאפשר להנהלת ביה"ס ולמורים לראות את **הישגי ביה"ס ברמת התלמיד** (ולא רק ברמת הכיתה, כמו במיצ"ב החיצוני), בהשוואה למיומנויות הנדרשות מחד ובהשוואה להישגים הארציים מאידך.
- הפקת הלקחים מבחינות המיצ"ב יכולה להיות **בסיס לתכנית העבודה הבית-ספרית**, הנגזרת מתכנית הלימודים: ברמת התלמיד – איתור נקודת התורפה שלו והעלאת הצעות תיווך ההולמות את הקשיים שהתגלו; ברמת המורה/הכיתה – זיהוי מוקדים שבהם רצוי לשכלל את הידע של התלמידים.
- בדיקת מבחן המיצ"ב הפנימי באמצעות מחוון מקצועי ומפורט **תורמת לידע המקצועי** של המורים, הן בתחום ההערכה והן בתחום ההוראה.

למבחן המיצ"ב הפנימי יש כל היתרונות של כלי ההערכה הארציים, אבל התוצאות של בתי הספר אינן נחשפות לקהל הרחב.

מה מכיל המדריך?

המדריך נועד לסייע לצוות בית הספר בהעברת המבחן **בעברית לכיתות ח'** במסגרת בית-ספרית. המדריך כולל פרטים בנוגע להעברת המבחן בכיתות, להערכת המבחן, לחישוב הציונים ולחישוב המדדים הכיתתיים.

המבחן פותח בידי הרשות הארצית למדידה ולהערכה בחינוך (ראמ"ה), ולווה על-ידי ועדת היגוי שכללה את המפמ"רית להוראת העברית וצוותה, וכן מפקחים, מדריכים, מורים ויועצים אקדמיים. נושאי המבחן משקפים את תכנית הלימודים ומתאימים לחומר הנלמד עד סוף כיתה ח'. לכן, יש לראות במבחן זה כלי הערכה נוסף, שתוצאותיו יתווספו לסל נתוני ההערכה הפנימיים של התלמיד/הכיתה במשך השנה או לאורך השנים.

מבחן זה הועבר בשנת הלימודים התשס"ח בבתי ספר במסגרת המיצ"ב החיצוני, והוא מוגש לכם כאן לצורך שימוש פנימי בבית הספר (מיצ"ב פנימי). אפשר להשתמש במבחן כתחליף למבחן מסכם בית-ספרי, ואז בדיקת המחברות, ניתוח התוצאות, והלמידה של התוצאות ייעשו על-ידי צוות של בית הספר. יש לזכור כי **תוצאות המיצ"ב הפנימי נועדו לשימוש פנימי, ובית הספר אינו נדרש לדווח עליהן** לכל גורם שהוא. מטרת המיצ"ב הפנימי היא לאפשר להנהלת בית הספר ולצוות המורים להפיק מתהליך בדיקת המבחנים ומן הממצאים שלהם תובנות (ברמת התלמיד, ברמת הכיתה וברמת תכנית הלימודים הבית-ספרית), שיסייעו להם להגדיר יעדים חינוכיים ולימודיים ולקדם את הישגי התלמידים.

כחלק מההיערכות להעברת המבחן בבית הספר, מומלץ לקרוא בעיון את המדריך ולפעול בהתאם להנחיות המופיעות בו. בית הספר יכול לקבוע את המתכונת של העברת המבחנים (למשל, אם המבחן יועבר בשלמותו או באופן חלקי, או בכל שינוי אחר). עם זאת, חשוב לזכור כי **ככל שיישמרו כללי ההעברה וההערכה המופיעים במדריך, כך תוצאות המבחן יהיו מהימנות יותר, תקפות יותר ויהיה אפשר להשוות אותן לנתוני קבוצות השוואה**. הנתונים האלה נקבעים על-פי תוצאות המיצ"ב החיצוני, שיפורסמו על-ידי ראמ"ה בחודשים הבאים.

בנושאים הנוגעים לתוכני המבחן ולקישורים לתכנית הלימודים אפשר לפנות לגב' **מזל שניאק**, המפמ"רית להוראת העברית, בטלפון 02-5603605 או בפקס 02-5602928, או למדריכות להוראת העברית במחוזות (רשימת המדריכות מופיעה בסוף חוברת זו).

לפרטים נוספים בנוגע למיצ"ב הפנימי ולחומרי עזר, אפשר לפנות לאתר האינטרנט של ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il>, בחרו בקטגוריה **"מיצ"ב פנימי התשס"ח"**.

שאלות על אודות המיצ"ב הפנימי אפשר להפנות לדוא"ל meitzav@education.gov.il, או להיכנס לפורום **"המיצ"ב הפנימי ומבחנים פנימיים אחרים"**. הכניסה לפורום מיועדת לצוות בית הספר בלבד, והיא נעשית דרך אתר האינטרנט של ראמ"ה (בקטגוריה **"מיצ"ב פנימי התשס"ח"**) באמצעות שם המשתמש: **pnimi** והסיסמה: **pnimi7**.

המדריך שלפניכם כולל שלושה פרקים:

פרק א' – תיאור המבחן: מפרט המבחן ומיפוי המבחן.

פרק ב' – הנחיות להעברת המבחן: היערכות לקראת העברת המבחן בבית הספר, פירוט ההתאמות לנבחנים בעלי צרכים מיוחדים, הנחיות כלליות להעברת המבחן.

פרק ג' – הנחיות לבדיקת המבחן: המחווך והנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחנים, הנחיות לחישוב הציונים (באופן ידני, במנב"ס/במנבסון או במיצבית – כלי מבוסס אקסל) והסברים על ההשוואה בין תוצאות בית-ספר אחד ובין התוצאות של קבוצות ההשוואה (כלל בתי הספר, כלל בתי הספר דוברי עברית, כלל בתי הספר דוברי ערבית), שיתפרסמו במועד מאוחר יותר.

עבודה נעימה ופורייה!

פרק א': תיאור המבחן

1.א מפרט המבחן

מפרט מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ח' - תשס"ח

במבחן נבדקים שלושה תחומים על-פי המפורט להלן:

1. **הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים, משלוש סוגות, ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות "פתוחות"), ובאמצעותן נבדקים ממדים שונים של הבנת הטקסט, המפורטים בטבלה ובנספח. בכל אחד מן הממדים ייכללו שאלות ברמות קושי שונות.
2. **הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלות כתיבה המפורטות בטבלה בעמוד הזה וגם על-פי חלק מן התשובות על שאלות בפרקים של הבנת הנקרא. מטלות הכתיבה נבדקות על-פי ממדי הערכה המפורטים בנספח.
3. **מטה-לשון** - התחום ייבדק בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובזיקה למטלות הכתיבה.

תחום	פירוט	משקל יחסי	הערות
1	<p>סוגי הטקסטים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • טקסט מידעי (כגון ערך אנציקלופדי) • טקסט טיעוני • טקסט שימושי (כגון למטרות הפעלה) <p>ממדי ההבנה*:</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור מידע וארגונו מחדש (אחזור מידע) • פרשנות והיסק • הערכה וביקורת (רפלקציה) 	65%-60%	<ul style="list-style-type: none"> • אורך כל טקסט עד 600 מילים. • נושאי הטקסטים הם מתחומי עניין שונים. • תיתכן הפקת מידע גם מטקסטים נלווים, מילוליים ולא מילוליים (כגון טבלה ומפה).
2	<p>סוגי הכתיבה:</p> <ul style="list-style-type: none"> • סיכום לסוגיו • טיעון/שכנוע (כגון מכתב תגובה, המלצה או פְתָבָה קצרה) • כתיבת תשובה לשאלה <p>ממדי ההערכה*:</p> <ul style="list-style-type: none"> • תוכן • מבנה • לשון 	30%-25%	<ul style="list-style-type: none"> • מטלת הסיכום מוסבת לאחד מן הטקסטים הנכללים במבחן. • כתיבת הטעון היא בזיקה לטקסט נתון.
3	<ul style="list-style-type: none"> • מערכת הצורות • תחביר • פיסוק • שם המספר 	15%-10%	<ul style="list-style-type: none"> • דגש על זיהוי הצורות והמבנים, על הבנת משמעותם ועל השימוש התקין בהם (כגון למטרות הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתוב נכון). • אין דרישה לציון הכלל הדקדוקי או להגדרת מונחים דקדוקיים.

* ראו פירוט בנספח למפרט.

1.	הבנת הנקרא – פירוט ממדי ההבנה
<p>א. איתור מידע וארגונו מחדש (אחזור מידע)</p> <ul style="list-style-type: none"> • איתור פרטי מידע מפורשים (גלויים) בטקסט המרכזי ובטקסטים הנלווים (כגון איורים, תמונות והערות שוליים) • זיהוי יחסים לוגיים גלויים בין פרטי מידע שונים (כגון סיבה ותוצאה, בעיה ופתרונה, הכללה ופירוט) • זיהוי הרצף הכרונולוגי בטקסט או בפסקה • זיהוי רכיבי המבנה הגלויים של הטקסט השלם או של פסקה • איסוף פרטי מידע גלויים ממקומות שונים בטקסט וארגונם מחדש (חלקם יכולים להופיע בכותרות, בהערות שוליים, בטבלאות וכו') • סידור ברצף, שילוב או מיזוג של חלקי מידע 	
<p>ב. פרשנות והיסק</p> <ul style="list-style-type: none"> • זיהוי הנושא העיקרי ו/או כוונת כותב הטקסט כאשר המידע הנחוץ אינו מפורש בטקסט • הבנת הרעיון המרכזי בטקסט • הבנת יחסים לוגיים שאינם בולטים בטקסט בין משפטים ובין פסקות • הבנת משמעות של מילים ושל צירופים דו-משמעיים או עמומים, שמתפענחים על-פי ההקשר • הבנה של אזכורים המופיעים בטקסט ושל מטרות השימוש בהם • מיון פרטי מידע ויצירת קטגוריות (הכללה) • השוואה בין פרטי מידע • מיזוג מידע מחלקים שונים בטקסט המרכזי או בטקסטים נלווים, או מידע עולם של הקורא • הבנת רעיונות המנוסחים בשלילה או המנוגדים לציפיות • הבנה של עמדות שונות המוצגות בטקסט • זיהוי או ניסוח של מסקנות, מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו • זיהוי רכיבי מבנה שתפקידיהם אינם מפורשים בטקסט, כולל בטקסטים בלתי רציפים (כגון טבלה וגרף) • הבנת תפקידיהם של אמצעים לשוניים רטוריים (כגון שימוש בחזרות, בביטויי סלנג ובמירכאות) 	
<p>ג. הערכה וביקורת (רפלקציה)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ביקורת/הערכה מנומקת של תוכן הטקסט, מבנהו ומידת בהירותו • ביקורת/הערכה של עמדות שונות המוצגות בטקסט • ביקורת/הערכה מנומקת של לשון הטקסט והתאמתה לסוגה ולמטרות הכותב • שימוש בידע אישי כדי להסביר מידע בטקסט • הבנת מאפיינים הקשורים לסוגת הטקסט (כגון הערות, איורים וסמלים) • השוואה/קישור בין המידע שבטקסט ובין ידע חיצוני או ניסיון אישי או עמדות פרטיות של הקורא • העלאת השערות בנוגע לטקסט בהסתמך על ידע כללי 	

.2	הבעה בכתב – פירוט ממדי ההערכה
	<ul style="list-style-type: none"> • תוכן (50%) <ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד' ב. צמידות ורלוונטיות למטלת הכתיבה לנושא ולמטרה ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען לשם הבנת הטקסט • מבנה (20%) <ul style="list-style-type: none"> א. התאמת המבנה הרטורי לסוג הכתיבה ולדרישות המטלה ב. יצירת רצף הגיוני בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות) ג. הצגת הכתוב וארגונו על-פני העמוד (כגון הפרדה בין מילים ובין פסקות) • לשון (30%) <ul style="list-style-type: none"> א. משלב לשוני: שימוש בלשון ההולמת את הנושא, את הנמענים ואת המטרה, כפי שהם מוגדרים במטלת הכתיבה ב. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות ג. תחביר: מבנה משפט תקין, התאם דקדוקי (מין, מספר וכד'), שימוש נכון במילות יחס ד. פיסוק: שימוש הולם בסימני הפיסוק ה. כתיב נכון
.3	מטה-לשון
	<ul style="list-style-type: none"> • הבנת מבנה המילה למטרות שונות (כגון חיפוש במילון) • הבחנה בין חלקי הדיבור • הבנת המשמעות של צורות הפועל בתוך הקשר (כגון המרות: מפעיל לסביל, מעתיד לציווי ומיחיד לרבים) • הצירוף השמני: הסמיכות, השם ותוארו (מיודע ובלתי מיודע) • הכרת מילות הקישור ותפקידיהן • הבנת התפקיד של כל סימני הפיסוק ושימוש הולם בהם • הכרת המספר המונה ושימוש תקין בו

הבנת הנקרא		
פירוט ממדי ההבנה	השאלה	הסוגה
איתור מידע וארגונו מחדש	1 (פתוחה) מדוע מעדיפות חברות ישראליות לתת שמות לועזיים גם למוצרים ישראליים?	הטקסט הטיעוני: "באנגלית זה נשמע יותר טוב?"
פרשנות והיסק	2 (סגורה) מה פירוש המילה יוקרה ?	
פרשנות והיסק	3 (סגורה) מדוע המילה "כסף" כתובה בין מירכאות?	
פרשנות והיסק	4' (פתוחה) מה דעתה של הכותבת על מתן שמות לועזיים למוצרים ישראליים?	
הערכה וביקורת	4'ב (פתוחה) האם אתם מסכימים עם כותבת הטקסט?	
פרשנות והיסק	5 (סגורה) כותבת הטקסט מנסה לשכנע את הקוראים ... בעזרת: ...	
פרשנות והיסק	6 א', ב' (השלמות) מילים בעלות משמעות מנוגדת	
מטה לשון	7 א', ב', ג', ד' (פתוחות) הפועל: פעיל – סביל	
הבעה בכתב		
פירוט ממדי ההערכה	השאלה	הסוגה
תוכן מבנה לשון: • משלב לשון ואוצר מילים • תחביר • פיסוק • כתיב נכון	8 סיכום הטקסט הטיעוני: "באנגלית זה נשמע יותר טוב?" • הצגת התופעה • פירוט העמדות • סיכום הנימוקים לכל עמדה	סיכום של הטקסט הטיעוני

הבנת הנקרא		
פירוט ממדי ההבנה	השאלה	הסוגה
פרשנות והיסק	9 (סגורה) מהו הנושא העיקרי שבו עוסק הטקסט?	הטקסט המידעי: "מכונית"
איתור מידע וארגונו מחדש	10 א', ב', ג' (השלמות) א. בתחילה המכוניות נעו בעזרת _____ ב. בימינו המכוניות נעות בעזרת _____ ג. בעתיד המכוניות ינועו בעזרת _____	
פרשנות והיסק	11 א', ב' (פתוחות) א. מהו החידוש שהכניס פורד בשיטת הייצור של המכוניות? ב. מהי תרומתו של חידוש זה?	
הערכה וביקורת	12 (סגורה) (ראו פורד) לשם מה הסוגריים?	
הערכה וביקורת	13 (סגורה) לשם מה הובאו שלושת האיורים והקטעים המודפסים בשוליים שבצד הטקסט?	
פרשנות והיסק	14 (סגורה) מה פירוש הביטוי בהישג ידן?	
פרשנות והיסק	15 (סגורה) באיזו מילה תוכלו להחליף את על אף?	
מטה לשון	16 (סגורה) להנעתה: חיפוש במילון	
מטה לשון	17 א', ב', ג', ד' כתיבת המספר במילים	
הערכה וביקורת	18 (פתוחה) צמצום השימוש במכוניות פרטיות – הביעו את דעתכם.	

הבעה בכתב

בדיקה הוליסטית	18 כ כתיבה בנושא צמצום השימוש במכוניות פרטיות	בדיקת שאלה מהבנת הנקרא בהבעה בכתב
----------------	---	-----------------------------------

הבנת הנקרא		
פירוט ממדי ההבנה	השאלה	הסוגה
פרשנות והיסק	19 (פתוחה) מה מאפיין את מוזאון המדע?	הטקסט השימושי: "ביקור במוזאון המדע"
פרשנות והיסק	20 (סגורה) על איזה נושא אין מידע בקטע א?	
איתור מידע וארגונו מחדש	21 א', ב', ג' (פתוחות) ענו לפי קטע ג.	
פרשנות והיסק	22 (סגורה) מה פירוש הביטוי שגורים בפיהם?	
הערכה וביקורת	23 (פתוחה) האם יש מקום להציג בתערוכה בנושא מדע גם פריטים מחייהם האישיים של מדענים?	
הערכה וביקורת	24 (פתוחה) מדוע חשוב לגעת במוצגים ולהפעיל אותם דווקא במוזאון המדע?	
מטה לשון	25 (השלמה – טבלה) חלקי הדיבר	
הערכה וביקורת	26 (פתוחה) באיזו תערוכה תבחרו?	
מטה לשון	27 (פתוחה) הפועל: לשון ציווי	

פרק ב': הנחיות להעברת המבחן

בפרק זה מוצג מידע חיוני שמטרתו לסייע לבית הספר להיערך לקראת ההעברה של מבחן המיצ"ב הפנימי. הפרק מכיל מידע הנוגע להיערכות בית הספר בהיבטים האלה: מועד העברת המבחן, הודעה לתלמידים, שמירה על סודיות המבחן ועוד. כמו כן, יש בפרק מידע על דרך ההתייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים, הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה.

1.ב היערכות לקראת העברת המבחן

בסעיף הזה מוצגות הנחיות כלליות לקראת העברת המבחן בבית הספר. יש לקרוא את ההנחיות האלה מראש ולהיערך בהתאם.

מועד העברת המבחן: יש להעביר את המבחן הזה לקראת סוף שנת הלימודים של כיתה ח'. יש להעביר את המבחן בבית הספר מיד לאחר המועד של מבחן המיצ"ב החיצוני בעברית (9 באפריל 2008), בין התאריכים 29 באפריל – 6 במאי 2008. שימו לב, העברת המבחן במועד אחר עלולה לפגוע ברלוונטיות של תוצאות המבחן ובאפשרות להשוות בין ההישגים שיתקבלו בבית הספר לבין נתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות).

הודעה לתלמידים: מומלץ להודיע מראש לתלמידים בכיתות הנבחרות על מועד המבחן, על היקף החומר הנכלל בו ועל השימושים שיעשו בתוצאותיו, וזאת בהתאם להחלטת בית הספר (האם הציון יימסר לתלמיד? האם הציון יתבטא בתעודה? האם תישלח הודעה להורים?).

שמירה על הסודיות של שאלות המבחן בתוך בית הספר ומחוצה לו: מומלץ להעביר את המבחן לכל כיתות ח' באותו יום ובאותה שעה. העברה של המבחן בכיתות מקבילות בהפרשי זמן עלולה לגרום ל"דליפה" של השאלות. נוסף על כך, מאחר שמדובר במבחן שיועבר בבתי ספר רבים, יש לשמור ככל האפשר על חיסיונם של המבחנים ועל חיסיונה של חוברת הנחיות זו, גם לאחר שהמבחן כבר התקיים.

שינויים בתוכן המבחן על-פי החלטת בית הספר: בית הספר יכול להחליט אילו חלקים מן המבחן יועברו לתלמידים. מומלץ להעביר את המבחן **בשלמותו**, אך אם בית הספר יחליט לבטל שאלות מסוימות, יש לסמן עליהן X במחברות המבחן. שימו לב, לביטול שאלות יש השלכות על חישוב הציונים, והדבר עלול לפגוע ביכולת להשוות בין הציונים של בית הספר לבין הנתונים של קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות).

נוסח המבחן: המדריך הזה עוסק בנוסח אחד בלבד של המבחן (נוסח א'), שהוא הנוסח שיועבר לתלמידים. אם יש חשש להעתקות במבחן, על בית הספר להיערך בהתאם, למשל, לתגבר את ההשגחה בכיתות או לבחור בכל פתרון ארגוני אחר שייראה לנכון.

היערכות לבחינת תלמידים בעלי צרכים מיוחדים: היערכות ליום הבחינה כוללת התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים. קריאה וכתובה הן אבני היסוד של הוראת שפת אם, ולכן ההיערכות המיוחדת תהיה רלוונטית רק במקרים שבהם בית הספר מאשר לתלמידים תנאי היבחנות מותאמים (שאינם הקראה או שכתוב), כפי שמפורט להלן בסעיף 2. בהתאם לכך, בית הספר צריך להכין מראש אמצעי בחינה מיוחדים (למשל, חוברות מוגדלות לתלמידים שיש להם קשיי ראייה), וליידע את התלמידים בנוגע להתאמות שיקבלו (כיתה שקטה, הפסקות במהלך הבחינה, הארכת זמן) ובנוגע להתאמות שלא יקבלו (הקראת תשובות ו/או שכתוב שלהן). בסעיף 2. מפורטות קבוצות התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים ואופן התייחסות אליהן, כפי שמוצע במיצ"ב הפנימי.

החזרת מבחנים: אפשר להחזיר לתלמידים את מחברות המבחן כשבועיים לאחר מועד העברת המבחן (מטעמי שמירת סודיות).

2.2 התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים

הסעיף הזה עוסק בהתאמות האפשריות במסגרת המיצ"ב הפנימי² לנבחנים בעלי צרכים מיוחדים. יש לאפשר לתלמידים רבים ככל האפשר מקרב הקבוצות האלה להיבחן בתנאים נאותים והוגנים, שיאפשרו להם לבטא את יכולותיהם הלימודיות במלואן, בתנאי שהדבר אינו פוגע במהות המקצוע. קריאה וכתובה הן אבני היסוד של הוראת שפת אם באשר היא, ומטרת המבחן היא לבדוק את שליטתם של התלמידים בהפקת משמעות מטקסט כתוב. במקרה זה, התאמה מסוג הקראה תפגע במהות המבחן, ולכן מומלץ **שלא לאפשר הקראת תשובות ו/או שכתוב שלהן**. תלמידים בעלי צרכים מיוחדים יתמודדו כמיטב יכולתם עם פענוח טקסטים בעזרת הכלים העומדים לרשותם. עם זאת, בית הספר יכול לשקול אם לתת להם התאמות אחרות, כגון היבחנות בכיתה שקטה, מתן הפסקות במהלך המבחן, הארכת זמן וכדומה.

תלמידים הלומדים בכיתות של החינוך המיוחד: המבחן נועד לבדוק את רמת השליטה של התלמיד בחומר הלימודים על-פי תכנית הלימודים הכללית, ולכן בית הספר יכול לאפשר, על-פי שיקול דעתו, התאמות בהתאם לתח"י (תכנית חינוכית יחידנית) של כל תלמיד. עם זאת, בדומה למיצ"ב החיצוני, אין חובה לבחון את התלמידים האלה.

תלמידים עולים חדשים הנמצאים פחות משנה אחת בארץ ותלמידים בכיתות אולפן או בכיתות קלט: המבחן נועד לבדוק את רמת השליטה בחומר הלימודים של תלמידים השולטים בשפת המבחן ברמה בסיסית. על כן, מבחן זה אינו מתאים לאוכלוסיית התלמידים הזאת. עם זאת, בית הספר רשאי לשקול את האפשרות לבחון את התלמידים האלה בתנאים מותאמים, על-פי מידת שליטתם בשפה ועל-פי יכולתם להבין כהלכה טקסט כתוב.

² במבחני המיצ"ב החיצוני ניתנו תנאים אחידים, על-פי המוגדר בחוזר מנכ"ל "הוראות קבע" סח/3(א) סעיף 3-4.1, בנושא התאמות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים במבחנים ארציים (המיצ"ב/ב/מאה מושגים/מבחני החמ"ד) בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים.

תלמידים עולים חדשים הנמצאים בארץ בין שנה אחת לשלוש שנים: התלמידים האלה ייבחנו בכיתות הרגילות וללא התאמות.

תלמידים בכיתות רגילות הזכאים לתמיכה מתכנית השילוב: ההחלטה כיצד ייבחנו תלמידי השילוב במיצ"ב הפנימי נתונה לשיקול דעתו של צוות בית הספר. מאחר שהמבחן מבוסס על תכנית הלימודים הכללית, ייתכן שאינו מתאים להיקף הלמידה של התלמידים האלה. עם זאת, יש להכיר בחשיבות הרגשית והחברתית של עצם השתתפותם במבחן עם עמיתיהם לכיתה. לכן, צוות בית הספר צריך לשקול כיצד לבחון אותם, וזאת בהתאם ליכולותיהם הקוגניטיביות, הרגשיות והחברתיות, ובהתאם לתח"י של כל תלמיד. כמו כן, בית הספר יכול לפטור אותם מחלקים מסוימים של המבחן או משאלות קשות, או לפצל את המבחן לכמה מקטעים.

תלמידים בעלי לקויות למידה שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב: בקבוצה זו נכללים תלמידים שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב (בין שעברו אבחון בידי גורם חיצוני ובין שלא), אך מתמודדים עם קשיי למידה, בעיקר בקריאה ובכתיבה. תלמידים אלה ייבחנו בכיתות הרגילות בלי התאמות מיוחדות, ויש לעודד אותם לענות על שאלות רבות ככל האפשר.

3.ב הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה

בסעיף הזה מוצגות הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה. העברת המבחן על-פי הנחיות אחידות תתרום למהימנות המבחן, ותיתן לכל תלמיד הזדמנות שווה לבטא את ידיעותיו ואת מידת שליטתו בחומר הלימודים.

משך המבחן

שעת המבחן: מומלץ לקיים את המבחן בשעות שבהן התלמידים ערניים ושאינן בסביבה גורמים העלולים להפריע להם. המיצ"ב החיצוני מתקיים בשעות השלישית והרביעית של יום הלימודים, ומומלץ להעביר גם את המבחן הפנימי בשעות האלה.

הזמן המוקצב למבחן המועבר בשלמותו הוא **90 דקות ללא הפסקות**. משך זמן זה תוכנן כדי שהתלמידים יוכלו להשיב בנינוחות על כל שאלות המבחן. אם תלמידים יזדקקו לכמה דקות נוספות כדי להשלים את המבחן, אפשר לתת להם תוספת זמן קצרה, בכפוף להחלטת בית הספר. בכל מקרה, מומלץ שלא לתת תוספת זמן העולה על 15 דקות.

בתחילת המבחן יש להודיע לתלמידים על משך הזמן העומד לרשותם, אולם אין לזרז את התלמידים במהלך המבחן, ואין לכתוב על הלוח את משך הזמן הנותר לסיום המבחן.

סיום המבחן לפני תום הזמן המוקצב: בית הספר יקבע אם התלמידים שסיימו את המבחן לפני תום הזמן המוקצב יישארו בכיתה או שיצאו החוצה. רצוי לעודד את התלמידים האלה לבדוק שוב את תשובותיהם, ורק לאחר מכן למסור את מחברותיהם.

תפקידיו של המורה לעברית:

1. לפני תחילת המבחן מומלץ לאפשר למורה לעברית לתת הבהרות כלליות לתלמידים בנוגע לתוכני המבחן.
2. המבחן יכול לסייע למורה לעברית, בין היתר, למפות את הידיעות של התלמידים מצד אחד, ואת הקשיים שלהם מצד אחר.
3. מומלץ כי במהלך המבחן יעבור המורה לעברית בין הכיתות הנבחנות וירשום לעצמו את שאלות התלמידים העולות בזמן המבחן. על-פי השאלות האלה ועל-פי התוצאות במבחן, יסיק המורה מסקנות בנוגע לתהליך הלמידה שיתקיים לאחר המבחן ויגבש תובנות פדגוגיות.

השגחה בכיתה האם:

בעת המבחן רצוי למנות בכל כיתה מורה משגיח שאינו מורה לעברית.

תפקידי המורה המשגיח בשעת המבחן:

1. לפקח על המהלך התקין של המבחן, לשמור על הסדר ועל טוהר הבחינות.
2. לוודא שכל תלמיד עובד באופן עצמאי.
3. לסייע לתלמידים בפתרון בעיות טכניות (דפוס לא ברור, חוברת פגומה וכדומה). אין להשיב על שאלות העוסקות בתחום התוכן, אין להקריא את שאלות המבחן, ואין לרמוז על התשובה הנכונה או לכוון את התלמידים לתשובה הנכונה.
4. ליצור אווירת עבודה שקטה ונינוחה, ללא לחץ של זמן, שתאפשר לתלמידים לבטא את הידע שלהם בצורה הטובה ביותר.
5. לעודד את התלמידים להשיב על כל שאלות המבחן גם כאשר נדמה להם שאינם יודעים את התשובה, כי לפעמים תלמידים יודעים יותר מכפי שנדמה להם. בשלב מאוחר יותר, לאחר בדיקת המבחנים, יהיה אפשר להסיק מסקנות מן התשובות: על אילו שאלות לא ענה התלמיד? מדוע לא ענה עליהן? מה היו הקשיים שנתקל בהם? מה מן החומר במבחן לא נכלל בחומר שנלמד בכיתה?
6. לתעד את השאלות שהתלמידים שואלים במהלך המבחן (אם המורה לעברית אינו נמצא בכיתה), ראו בסעיף "תפקידיו של המורה לעברית" לעיל.
7. לסייע בפתרון בעיות אישיות שאינן קשורות לתוכן המבחן (מתן אישור לאכול ולשתות במהלך המבחן על-פי מדיניות בית הספר, טיפול בבעיות חריגות ועוד).

בנוגע לתלמידים הזכאים לתנאי בחינה מותאמים, ראו פירוט בסעיף ב.2 לעיל.

ההנחיות לתלמידים לפני חלוקת המבחנים:

1. יש להסביר לתלמידים את מטרת המבחן.
2. יש לציין כמה זמן עומד לרשותם.
3. יש לציין שהמבחן מורכב משאלות סגורות (רב־בררה) ומשאלות פתוחות. בשאלות הסגורות יש תשובה נכונה אחת, ויש לסמן אותה. בשאלות הפתוחות יש לכתוב את התשובה במקום המיועד לכך.
4. יש לבקש מן התלמידים לכתוב אך ורק בתוך מחברת המבחן (ולא על דפי טיוטה) כדי שישאר תיעוד של דרכי הפתרון.
5. יש להסביר לתלמידים מה יהיה עליהם לעשות אם יסיימו את המבחן לפני הזמן.
6. יש לבקש מהם להתייחס למבחן ברצינות המרבית ולהשיב על כל השאלות. יש להציע להם לנסות ולהשיב על כל שאלה גם אם נדמה להם שאינם יודעים את התשובה, או שאינם בטוחים שתשובתם נכונה.
7. יש להסביר לתלמידים את נוהלי ההתנהגות בשעת המבחן (יציאה לשירותים, אכילה, שאילת שאלות וכו').

פרק זה כולל מידע שיסייע לצוות בית הספר בבדיקת המבחן ובציינונו. בראשית הפרק יוצג המבחן וההנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחנים, הנחיות לבדיקת המבחנים וחישוב הציונים (במנב"ס/ במנבסון, או במיצבית – כלי המבוסס אקסל, או באופן ידני). כמו כן, יוצגו הסברים על ההשוואה בין הנתונים של בית ספר אחד ובין נתוני קבוצות ההשוואה (כלל בתי הספר, כלל בתי הספר דוברי עברית, כלל בתי הספר דוברי ערבית), שיתפרסמו במועד מאוחר יותר.

1.ג המבחן וההנחיות לשימוש בו בעת בדיקת המבחנים

לנחיות המורים, נעשה מאמץ לפתח מחוון מפורט ככל האפשר. המבחן מציין את סוג הפריט (רב-בררה/פתוח), את התשובה הנכונה לכל פריט, כולל תיאור של רמות הביצוע האפשריות, ואת טווח הציון לתשובה.

שימו לב,

- יש לתת ניקוד לכל סעיף בנפרד.
- התלמיד יקבל אפס נקודות על כל שאלה שלא השיב עליה.
- בעמודה שכותרתה "טווח הציון לתשובה" הערכים או טווח הערכים מתייחסים לאפשרויות הניקוד (אותן אפשרויות מופיעות גם בדף ריכוז הציונים). אם, למשל, כתוב כי הניקוד הוא 0-2, התלמיד יכול לקבל אפס נקודות, נקודה אחת או 2 נקודות. אם כתוב 2,0, התלמיד יכול לקבל אפס נקודות או 2 נקודות, ללא ניקוד ביניים.
- בשאלות סגורות (רב-בררה) יש להתייחס לשאלה שבה התלמיד סימן יותר מתשובה אחת, כאילו לא השיב עליה כלל.
- במשימת ההבעה בכתב יש לתת ציון נפרד **לממד התוכן וציון נפרד לממד המבנה**, ואת הציונים יש לסמן בדף ריכוז הציונים. **בממד הלשון** יש להעריך בנפרד כל אחד מארבעת רכיבי הלשון המופיעים במבחן.

מחווון למבחן בעברית לכיתה ח' (נוסח א'), מיצב פנימי, תשס"ח

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
פרק ראשון: הטקסט הטיעוני – "באנגלית זה נשמע יותר טוב?"			
1	פתוח איתור מידע	<p>4 = תשובה הכוללת התייחסות להשפעת השם על הצרכן, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – "שם לועזי נותן לצרכן תחושה שלמוצר יש קשר לחו"ל." – "שם לועזי נשמע טוב יותר באוזני הצרכן הישראלי"/"נשמע איכותי יותר." – כי ברוב המקרים השם העברי אינו שיווקי (חשיבה על דרך השלילה). <p>2 = תשובה חלקית: תשובה שאין בה התייחסות להשפעת השם על הצרכן, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – "יותר קל למצוא שם לועזי" – "גם בפרסומות משתמשים בשמות לועזיים." – "אפשר למצוא שמות לועזיים בכל דבר" <p>0 = תשובה העוסקת במתן שם עברי למוצר לועזי/תשובה העוסקת בתרגום שם עברי לשם לועזי/תשובה שגויה.</p> <p>הערה 1: לא יופחתו נקודות בגין תוספת העוסקת בדעתו של הכותב על הנושא (עודפות).</p> <p>לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – "אך זה לא נכון." <p>הערה 2: לא יופחתו נקודות בגין תוספת דעה לא נכונה.</p>	4,2,0
2	ר"ב פרשנות והיסק	<p>3 = תשובה נכונה: (2) חשיבות וכבוד</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	3,0
3	ר"ב פרשנות והיסק	<p>3 = תשובה נכונה: (3) כי היא לקוחה משפת היומיום.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	3,0
4	פתוח פרשנות והיסק	<p>א. 3 = תשובה המציינת באופן מפורש את דעת הכותבת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> – הכותבת מתנגדת למתן שמות לועזיים למוצרים ישראליים. תשובה שבה תפורט דעתה בהסתמך על דעת המומחה, תיחשב גם כן תשובה נכונה. <p>1 = תשובה הכוללת המלצה בלבד, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> צריך לשנות את השם הלוועזי לעברי. תשובה חלקית: תשובה המתייחסת לדעת הכותבת, אבל לא באופן מפורש וברור, לדוגמה: "היא שואלת את עצמה אם אי־אפשר למצוא גם שם עברי?" תשובה הכוללת ציטוט של דברי הכותבת, ללא ציון דעתה המפורשת. <p>0 = תשובה שגויה, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> "לפי דעתה זה יותר קליט ויותר טוב כי המוצר יכול להצליח גם בחו"ל" 	3,1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
4	פתוח הערכה וביקורת	<p>ב. 3 = תשובה הכוללת הסכמה או אי-הסכמה או הסכמה חלקית לדעת הכותבת ונימוק משכנע, לדוגמה:</p> <p>– "אינני מסכים לדעתה של הכותבת על מתן שמות עבריים למוצרים ישראלים משום שזכותה של כל חברה לתת שם למוצריה כרצונה."</p> <p>– "אני מסכים לדעתה של כותבת הטקסט. הנימוק: צריך לתת שמות עבריים למוצרים ישראלים כי בישראל מדברים עברית."</p> <p>– אני מסכים באופן חלקי (הנימוק צריך לכלול התייחסות לשתיה האפשרויות).</p> <p>1 = נימוק ללא עמדה/נימוק לא שלם, לדוגמה:</p> <p>– "כי זה חשוב."</p> <p>– "כי זה טוב."</p> <p>0 = תשובה ללא נימוק/נימוק שגוי/עמדה מפורשת המסתמכת על נימוק שגוי/סתירה בין העמדה ובין הנימוק (בין 4' ובין 4'ב').</p>	3,1,0
5	ר"ב פרשנות והיסק	<p>תשובה נכונה: (3) ציטוט מדברי מומחה. = 3</p> <p>תשובה שגויה. = 0</p>	3,0
6	פתוח פרשנות והיסק	<p>א. 1 = דומה/זהה/אחיד/משתלב</p> <p>0 = לא נבדל/מילה נרדפת במקום מילה מנוגדת (שונה)/תשובה שגויה.</p>	1,0
	פתוח פרשנות והיסק	<p>ב. 1 = סירבו/מיאנו/פסלו/לא הסכימו/התעלמו/התנגדו</p> <p>0 = לא נענו/לא הקשיבו/מילה נרדפת במקום מילה מנוגדת (הקשיבו/שמעו)/תשובה שגויה.</p>	1,0
7	פתוח מטה לשון	<p>א. 1 = באחת החברות הוחלט לשווק מוצר בשם לועזי.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	1,0
	פתוח מטה לשון	<p>ב. 1 = בחברות ישראליות נבחרים/נבחרו מדי שנה עובדים מצטיינים.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	1,0
	פתוח מטה לשון	<p>ג. 1 = חברות ישראליות החליפו/מחליפות שמות לועזיים בשמות ישראלים.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	1,0
	פתוח מטה לשון	<p>ד. 1 = מחקרים רבים הוכיחו/מוכיחים כי יש המוצר אינו מעיד על איכותו.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	1,0
<p>הערה לשאלה 7: יש להקפיד על התאמה במין ובמספר ואין להקפיד על שינוי בזמנים.</p>			

טווח הציון לתשובה	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	סוג הפריט	מספר הפריט
הבעה בכתב: כתיבת סיכום של הטקסט הטיעוני – "באנגלית זה נשמע יותר טוב?"			
10–0	<p style="text-align: right;">א. תוכן</p> <p>הערה: יש לחבר את מספר הנקודות בשלושת רכיבי התוכן ולכתוב את סכום הנקודות במקום המתאים.</p> <p>3 = התאמה לסוגה ולמטלה תמציתיות, הכללות, ללא דוגמאות, ללא עמדה אישית של התלמיד וכתובה בגוף שלישי.</p> <p>3 = הצגת התופעה מרבית החברות הישראליות נותנות שמות לועזיים למוצרים מיובאים ולמוצרים ישראליים/נותנות שמות לועזיים למוצרים ישראליים.</p> <p>4 = הצגת העמדות השונות והנימוקים לכל עמדה (לפחות שני נימוקים, אחד לכל עמדה)</p> <p>א. בעד מתן שם לועזי למוצרים: – יוצר מעין מגע של חו"ל/חוסך בהוצאות כספיות הכרוכות בתרגום השם של המוצר המיובא/השם הלועזי שיווקי/השם הלועזי ידוע לצרכנים.</p> <p>ב. בעד מתן שם עברי למוצרים: – מבטא את הקשר של השם למקום ולארץ/מבטא את הזיקה של השם לשפה העברית/הצרכן הישראלי אינו מתרשם מן השימוש בשמות לועזיים למוצרים.</p> <p>הערה: תשובה הכוללת שימוש מושכל בטקסט לרבות העתקה של משפטים מן הטקסט המתאימים למטלה, עם קישור, תזכה את התלמיד בכל ארבע הנקודות.</p> <p>3 = הצגת שתי עמדות ונימוק אחד/הצגת עמדה אחת ושני נימוקים. 2 = הצגת עמדה אחת ונימוק אחד/הצגת שתי עמדות ללא נימוק/הצגת שני נימוקים. 1 = הצגת עמדה אחת/הצגת נימוק אחד.</p>	פתוח תוכן	8
4–0	<p style="text-align: right;">ב. מבנה</p> <p>הערה: יש לחבר את מספר הנקודות בשני רכיבי המבנה ולכתוב את הסכום במקום המתאים.</p> <p>2 = הסיכום כולל את שלושת הרכיבים: התופעה שמציגה הכותבת, העמדות השונות והנימוקים לכל עמדה, על-פי המטלה ולא על-פי הטקסט.</p> <p>2 = לכידות וקישוריות. הסיכום רציף (לא בנקודות). שתי אפשרויות לרצף:</p> <p>א. הצגת עמדות ולאחריהן נימוקים. ב. הצגת כל עמדה עם הנימוק הרלוונטי לה. קשר לוגי בין החלקים השונים של הטקסט. שימוש במילות קישור מתאימות.</p>	פתוח מבנה	

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
		ג. לשון	
	פתוח לשון	① משלב הלשון ואוצר המילים 2 = משלב הלשון בינוני-גבוה, ללא שימוש בלשון ציורית (מטפורות, דימויים וכדומה), ללא שימוש בסלנג וללא שימוש בגוף ראשון. הערה: אין להוריד נקודות פעמיים בשל השימוש בגוף ראשון (ראו סעיף א'8 – "התאמה לסוגה").	2–0
	פתוח לשון	② מורפולוגיה ותחביר 1 = הקפדה על תקינות התצורה ודגמי המשפט. התאמה במין, במספר ובידוע.	1–0
	פתוח לשון	③ פיסוק 1 = שימוש תקין בסימני הפיסוק (ללא הקפדה על סימן הפסיק באמצע משפט).	1–0
	פתוח לשון	④ כתיב 2 = כתיב נכון. אין להוריד נקודות על שגיאת כתיב אחת או על שגיאת כתיב חוזרת. אין להוריד נקודות על כתיב מלא או חסר. הערה לשלושת הסעיפים (א'8, ב'8 ו-ג'8) 0 = התלמיד חרג מן הסוגה הנדרשת במטלה: לא כתב סיכום אלא מכתב/חוות דעת על הטקסט/המלצה. העתיק העתקה גורפת מן הטקסט ללא קשר למטלה/כתב משפט אחד בלבד. כתב חוות דעת שונה מזו של כותבת הטקסט.	2–0
פרק שני: הטקסט המידעי – הערך האנציקלופדי "מכונית"			
9	ר"ב פרשנות והיסק	3 = תשובה נכונה: ② התפתחות המכונית מאז המצאתה ועד היום. 0 = תשובה שגויה.	3,0
10	פתוח איתור מידע	א. 1 = קיטור 0 = תשובה שגויה.	1,0
	פתוח איתור מידע	ב. 1 = בנוין/סולר/דלק 0 = תשובה שגויה.	1,0
	פתוח איתור מידע	ג. 1 = חשמל 0 = תשובה שגויה.	1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
11	פתוח פרשנות והיסק	<p>א. 1 = תשובה הכוללת את החידוש, לדוגמה: ייצור מכוניות בשיטת "הסרט הנע". או: הסבר השיטה במילים אחרות.</p> <p>0 = תשובה שגויה/תשובה שלא הוזכרה בה שיטת "הסרט הנע", לדוגמה: – "ייצור המונני" – "הוא התחיל לייצר אלפי מכוניות." – "פורד מודל טי." – "מכונית שנעה על סולר ולא על קיטור".</p> <p>הערה: תשובה שגויה ואחר-כך ציון "שיטת הסרט הנע", תיחשב תשובה שגויה.</p>	1,0
	פתוח פרשנות והיסק	<p>ב. 1 = לדוגמה: – "החידוש הוזיל את מחירי המכוניות." – "החידוש הגדיל את מספר המכוניות המיוצרות." – "החידוש גרם לכך שהמכוניות היו בהישג ידן של אוכלוסיות רבות יותר".</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	1,0
12	ר"ב הערכה וביקורת	<p>2 = תשובה נכונה: ③ להפנות את הקורא למידע נוסף על הנרי פורד. 0 = תשובה שגויה.</p>	2,0
13	ר"ב הערכה וביקורת	<p>3 = תשובה נכונה: ④ להציג דוגמאות ולהוסיף מידע על הכתוב בטקסט. 0 = תשובה שגויה.</p>	3,0
14	ר"ב הערכה וביקורת	<p>2 = תשובה נכונה: ② לרבים יש יכולת כספית לרכוש מכוניות. 0 = תשובה שגויה.</p>	2,0
15	ר"ב הערכה וביקורת	<p>3 = תשובה נכונה: ① למרות 0 = תשובה שגויה.</p>	3,0
16	ר"ב הערכה וביקורת	<p>1 = תשובה נכונה: ③ הנעה 0 = תשובה שגויה.</p>	1,0
17	פתוח מטה לשון	<p>א. 1 = שש 0 = תשובה שגויה: שישה/כל מספר אחר.</p>	1,0
	פתוח מטה לשון	<p>ב. 1 = שלושה 0 = תשובה שגויה: שלוש/כל מספר אחר.</p>	1,0
	פתוח מטה לשון	<p>ג. 1 = חמישה-עשר 0 = תשובה שגויה: חמש-עשרה/כל מספר אחר.</p>	1,0
	פתוח מטה לשון	<p>ד. 1 = ארבעים וחמישה 0 = תשובה שגויה: ארבעים וחמש/כל מספר אחר.</p>	1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
18	פתוח הערכה וביקורת	<p>3 = הצגה מפורשת של דעת התלמיד: מסכים/לא מסכים/מסכים באופן חלקי, ונימוקים הולמים.</p> <p>1 = הצגת שני נימוקים או נימוק אחד מפורט, ללא הצגה מפורשת של עמדת התלמיד/הצגת עמדה ללא נימוק או נימוק אחד חלקי, ללא עמדה.</p> <p>0 = תשובה שגויה: תשובה שאין בה עמדה ואין בה נימוק (לדוגמה: תיאור)/תשובה שאינה רלוונטית.</p>	3,1,0
18 הבעה בכתב	פתוח הבעה בכתב	<p>5 = בדיקה הולינסטית של רמת הכתיבה יש להתמקד במבנה (לכידות וקישוריות) ובלשון (משלב, תחביר, מורפולוגיה, כתיב ופיסוק).</p> <p>המשפטים ברורים ובנויים כהלכה. משלב הלשון בינוני גבוה, מילות הקישור מתאימות וסימני הפיסוק נכונים. אין יותר משגיאות כתיב אחת.</p> <p>3 = משלב הלשון בינוני, השימוש במילות הקישור חלקי, המשפטים אינם ברורים במידה מספקת, סימני הפיסוק חלקיים, ובטקסט עד שלוש שגיאות כתיב.</p> <p>0 = הטקסט אינו מציג את הנושא בצורה ברורה, משלב הלשון נמוך וחסרות מילות קישור המשפטים אינם ברורים, חסרים סימני פיסוק, ובטקסט מעל שלוש שגיאות כתיב.</p> <p>הערה: העתקה מן הטקסט לצורך הנמקה (שורות 49–51) תזכה את התלמיד בשלוש נקודות בלבד בבדיקה ההוליסטית.</p>	5,3,0
פרק שלישי: הטקסט השימושי – "ביקור במוזאון המדע"			
19	פתוח פרשנות והיסק	<p>2 = תשובה הכוללת שני מאפיינים (המנוסחים בהכללה ולא כדוגמה) מבין אלה: – המוזאון עוסק בנושאים מדעיים-טכנולוגיים. – במוזאון יש הדרכה צמודה לקבוצות. – במוזאון יש פעילויות מגוונות, כמו סדנאות ופעילויות חקר. – במוזאון המבקרים יכולים לגעת במוצגים. – במוזאון מוצגות תערוכות בנושאים שונים. – במוזאון המבקרים יכולים להפעיל את המוצגים.</p> <p>1 = תשובה הכוללת מאפיין אחד מבין הנ"ל.</p> <p>0 = תשובה שגויה, לדוגמה: – במוזאון יש תערוכה על איינשטיין. – במוזאון יש הסבר על איינשטיין.</p>	2–0
20	ר"ב פרשנות והיסק	<p>3 = תשובה נכונה: ① מספר המשתתפים הרצוי בכל קבוצה.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	3,0

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
21	פתוח איתור מידע	א. 1 = מיני חוות רוח 0 = תשובה שגויה.	1,0
	פתוח איתור מידע	ב. 1 = מיני חוות רוח 0 = תשובה שגויה.	1,0
	פתוח איתור מידע	ג. 1 = מעבדת רוח 0 = תשובה שגויה.	1,0
22	ר"ב פרשנות והיסק	3 = תשובה נכונה: (3) נפוצים מאוד 0 = תשובה שגויה.	3,0
23	פתוח הערכה וביקורת	3 = תשובה הכוללת הבעת דעה בליווי נימוק משכנע ורלוונטי, לדוגמה: לדעתי יש מקום להציג מסמכים אישיים על מדען — "כי מן המכתבים ומן המסמכים אפשר ללמוד על דרך עבודתו של המדען." — "כי המכתבים והמסמכים האישיים מרחיבים את ידיעותינו על עבודתו המדעית של המדען." לדעתי אין מקום להציג מסמכים אישיים על המדען — "מכיוון שזו תערוכה מדעית. יש חשיבות להמצאות המדעיות של המדען בלבד ולא למידע על עניינים אישיים שלו." 1 = תשובה הכוללת הבעת דעה בליווי נימוק שאינו הולם, לדוגמה: — "חשוב לדעת כמה ילדים היו למדען כדי לדעת איך התפתחה עבודתו." — המסמכים מרחיבים את ידיעותינו על אישיותו. 0 = תשובה ללא נימוק/הבעת עמדה בלבד/תשובה שגויה, לדוגמה: אין להציג בתערוכה בנושא מדעי פריטים מחייהם של מדענים מכיוון שהתצוגה היא רק על אינשטיין ולא על מדענים אחרים.	3,1,0
24	פתוח הערכה וביקורת	3 = תשובה הכוללת נימוק משכנע ורלוונטי או נימוקים משכנעים ורלוונטיים. הנימוק צריך להציג את היתרון של החוויה או של המגע במוצגים, לדוגמה: — "כאשר נוגעים במוצגים ומפעילים אותם, לומדים דברים לעומק, וההתרשמות חזקה יותר." — "כאשר נוגעים במוצגים אפשר לחוש בדברים שאותם לפעמים אי-אפשר לראות." — "כאשר נוגעים במוצגים לומדים כיצד הם פועלים." 1 = תשובה הכוללת נימוק חלקי/נימוק שאינו מפורט. לדוגמה: — "כאשר נוגעים במוצגים הלימוד מעניין יותר וחוויתי יותר." — כדי להבין טוב יותר. — כדי לחוות את המוצגים. 0 = תשובה ללא נימוק/תשובה הכוללת נימוק שאינו קשור כלל להתנסות/תשובה שגויה, לדוגמה: "כי זה חשוב."	3,1,0

מספר הפריט	סוג הפריט	התשובה הנכונה ופירוט רמות הביצוע	טווח הציון לתשובה
25	פתוח מטה לשון	<p>פעלים: בואו, לבקו, עוסקת</p> <p>שמות עצם: בתערוכה/תערוכה/התערוכה; מחשב; עולמו/עולם; המדען/מדען;</p> <p>בתקופתנו/תקופתנו/תקופה/אלברט איינשטיין.</p> <p>שמות תואר: המופלא, היהודי, הציוני, המפורסם.</p> <p>הערה: שמות התואר לא ייחשבו שמות עצם (סיווגם נקבע לפי תפקידם במשפט).</p> <p>2 = שיבוץ נכון של ארבעה—שישה חלקי דיבר.</p> <p>הערה: יש להתחשב רק בפריטים העומדים בפני עצמם.</p> <p>1 = שיבוץ נכון של שניים או שלושה פריטים.</p> <p>0 = שיבוץ נכון של פריט אחד/תשובה שגויה.</p>	2—0
26	פתוח הערכה וביקורת	<p>3 = תשובה הכוללת נימוק משכנע, לדוגמה:</p> <p>— "בחרתי בתערוכה 'עושים רוח' כי אני מתעניין בכלים ובמכשירים שאפשר להשתמש בהם בחיי היומיום ולא בתערוכה העוסקת באדם שאינו בחיים."</p> <p>— "בחרתי בתערוכה 'איינשטיין' כי אני מתעניין בהיסטוריה ורוצה להרחיב את הידע שלי בכל הקשור לאישיות החשובה שתרמה רבות מבחינה מדעית."</p> <p>— "בחרתי בתערוכה 'איינשטיין' כי היא מוצגת במחשב, ואני מעדיף מחשב על פני 'טיול' במוזאון."</p> <p>1 = תשובה הכוללת נימוק חלקי, לדוגמה:</p> <p>בחרתי בתערוכה 'איינשטיין' כי היא מעניינת (ללא פירוט מדוע). או: תשובה ללא פירוט.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p>	3,1,0
27	פתוח מטה לשון	<ul style="list-style-type: none"> • אכלו/אכול/אכלי רק במקום המיועד לכך. ↓ שמרו/שמור/שמרי על השקט. ↓ הפקידו/הפקד/הפקידי את התיקים בכניסה למוזאון. • הישמעו/הישמע/הישמעי להוראות המדריך. <p>2 = כתיבת שלושה או ארבעה משפטים נכונים בלשון ציווי.</p> <p>1 = כתיבת משפט אחד נכון בלשון ציווי או שניים.</p> <p>0 = תשובה שגויה.</p> <p>הערה: יתקבלו תשובות גם בכתיב חסר וללא ניקוד.</p>	2—0

2.ג הנחיות לבדיקת המבחן ולחישוב הציונים

כללי

מוצע כי המבחנים של כל כיתה ייבדקו בידי צוות המורים לעברית בבית הספר. כמו כן, מוצע שרכז המקצוע או רכז השכבה, או מי שימונה לצורך זה בידי מנהל בית הספר, ילווה את התהליך הזה. יש לבדוק את המבחנים בהתאם למחווון המצורף לעיל (ג.1) ובצמידות אליו.

כלי עזר לחישוב ולמיפוי הציונים של המיצ"ב הפנימי

כדי שיהיה אפשר לקבל תמונה בית-ספרית, יש לקבל החלטה אחידה בנוגע לכלי שימש את בית הספר לעיבוד הנתונים. יש להנחות את כלל המורים בבית הספר להשתמש בכלי בית-ספרי אחיד לניתוח כל תוצאות המיצ"ב הפנימי: מנב"ס או מיצבית (אקסל). כדי להגיע לידי החלטה בית-ספרית יש להביא בחשבון את רמת המיומנות של כלל מורי בית הספר בכלי העיבוד השונים: השימוש בכלי האקסל מתאים למורים בעלי שליטה בסיסית בתוכנת אקסל, והשימוש במנבסון מתאים למורים בעלי מיומנות בסיסית בעבודה עם מרכיבים במנבסון. נוסף על הכלים הסטטיסטיים האלה, מצורף למחברות הבחינה כלי ידני לחישוב הנתונים – דף ריכוז ציונים לתלמיד – שיכול להיות שלב מקדים (כלי תומך) לפני הקלדת הנתונים למנבסון או לאקסל.

ראמ"ה מעמידה לרשות בתי הספר שני כלים ממוחשבים לחישוב ציונים ולמיפוי הישגים: מערכת המנב"ס, והמיצבית שפותחה בידי ראמ"ה. הכלים האלה מחשבים את הציונים ברמת התלמיד באופן אוטומטי, וגם מספקים נתונים המשווים בין קבוצות תלמידים ותרשימים, ברמת הכיתה או ברמת השכבה. שני הכלים האלה מתאימים לבתי ספר שהעבירו את המבחן בשלמותו.

דף ריכוז הציונים הידני יכול לשמש שלב מקדים לפני ההקלדה למחשב, או אמצעי ידני לחישוב הציונים של התלמיד. להלן תיאור של כל אחד מהכלים.

א. בדיקת המבחן וחישוב הציונים באמצעות מנב"ס ומנבסון

מערכת המנב"ס והמנבסון הותאמו להזנת הנתונים של מבחני המיצ"ב הפנימיים, והם כוללים ממשק המאפשר לבית הספר לקלוט את מבחני המיצ"ב הפנימיים ישירות למנבסון או למנב"ס, לשם הקלדת הציונים של "מבחני המיצ"ב". הציונים מוזנים במנב"ס/מנבסון למרכיבי אירוע הערכה, הזהים לשאלות במחברת הבחינה של ה"מיצ"ב הפנימי". תיעוד הציונים במנב"ס מאפשר הפקת דוחות השוואתיים ייחודיים ל"מיצ"ב פנימי" ושמירתם כאירוע הערכה המשתלב בתכנית ההערכה של בית הספר.

להדרכה ולתמיכה אפשר לפנות למוקד השירות והתמיכה של מינהלת יישומי המנב"ס בימים א'–ה', בין השעות 07:30 – 22:30, וביום ו', בין השעות 07:30 – 14:00, בטלפון: 03-9298111.

דוא"ל לתמיכה: moked-manbas@kishurim.k12.il

דוא"ל למידע כללי: manbas@manbas.k12.il

אתר האינטרנט של מינהלת יישומי המנב"ס: www.education.gov.il/manbas

ב. בדיקת המבחן וחישוב הציונים באמצעות המיצבית

ראמ"ה מעמידה לרשות בתי הספר "מיצביות-כיתתיות" ו"מיצביות-שכבתיות" בכל תחומי הדעת של המיצ"ב, לחישוב ולמיפוי ההישגים במיצ"ב הפנימי. המיצביות שפותחו בעבור כל אחד ממבחני המיצ"ב הפנימי הן קובצי אקסל שהותאמו למבנה הייחודי של כל מבחן. המיצבית מאפשרת לחשב את הציונים של תלמידי הכיתה/השכבה במבחן המיצ"ב הפנימי, והיא מציגה תמונת מצב של הישגי כל אחת מן הכיתות או של הישגי כלל השכבה במבחן. המיצביות יפורסמו באתר ראמ"ה בכתובת: <http://rama.education.gov.il> בקטגוריה "מיצ"ב פנימי התשס"ח" בסמוך למועדי המיצ"ב הפנימי. המיצביות יכולות להחליף או להשלים את העבודה עם דפי ריכוז ציונים ידניים, והן מיועדות למורים המיומנים בעבודה באקסל. למי שאינו מיומן בעבודה באקסל, מומלץ להשתמש בדפי ריכוז ציונים ידניים.

ג. בדיקת המבחן וחישוב הציונים באופן ידני

כדי לחשב את הציונים באופן ידני יש להיעזר בדף ריכוז הציונים הידני של כל תלמיד. דפי ריכוז הציונים מצורפים למעטפה (40 עותקים). ראו בעמ' 32 – 35 דוגמה לדף ריכוז ציונים מלא, שחושבו בו כל הציונים של תלמיד אחד, ודוגמה לדף ריכוז ציונים ריק. כלי זה הותאם להעברת המיצ"ב הפנימי, ונועד לאפשר למורי בית הספר לבדוק את המבחנים בדרך יעילה ונוחה.

להלן הנחיות לבדיקת המבחן ולחישוב הציונים באופן ידני:

1) הנחיות כלליות

- בדיקת השאלות במבחן לפי המחווון המצורף: אפשרויות הניקוד בכל סעיף ובכל שאלה מוגדרות מראש במחווון ומצוינות בהתאם לכך בדף ריכוז הציונים. יש לסמן בדף ריכוז הציונים את הניקוד לכל שאלה. להלן כמה דוגמאות:

דוגמאות:

שאלה 2 (פריט רב-בררה): תשובה נכונה של התלמיד, כפי שמפורט במחווון, תזכה את התלמיד בשלוש נקודות. אם התלמיד השיב נכון, יש להקיף בדף ריכוז הציונים את הספרה 3, בשורה המתייחסת לשאלה 2. אם התלמיד שגה או שלא השיב כלל על השאלה, הוא יקבל אפס נקודות, ובמקרה זה יש להקיף את הספרה 0 בדף ריכוז הציונים, בשורה המתייחסת לשאלה 2.

שאלה ב'4 (פריט פתוח): תשובה מלאה של התלמיד היא תשובה המתבססת על הסיפור והכוללת הבעת דעה ונימוק הולם, כפי שמפורט בדוגמאות שבמחווון, והיא תזכה את התלמיד בשלוש נקודות. אם התלמיד השיב תשובה מלאה, יש להקיף את הספרה 3 בדף ריכוז הציונים, בשורה המתייחסת לשאלה ב'4. תשובה חלקית היא תשובה שהנימוק בה אינו מתייחס לסיפור או שהוא כוללני, כפי שמפורט בדוגמאות שבמחווון, והיא תזכה את התלמיד בנקודה אחת. במקרה זה, יש להקיף את הספרה 1 בדף ריכוז הציונים, בשורה המתייחסת לשאלה ב'4. אם התלמיד לא השיב על השאלה, או שהשיב תשובה שגויה, הוא יקבל אפס נקודות, ובמקרה זה יש להקיף את הספרה 0 בדף ריכוז הציונים, בשורה המתייחסת לשאלה ב'4.

משימה 8, משימת הבעה בכתב – סיכום (פריט פתוח): ההערכה נעשית על-פי שלושת הממדים תוכן, מבנה ולשון. שימו לב כי בממד הלשון יש להתייחס בנפרד לכל אחד מארבעת המרכיבים (אוצר מילים ומשלב; תחביר; פיסוק; כתיב).

- המבחן כולל שאלה נוספת (18כ) שהיא שאלה בהבנת הנקרא, **הנבדקת גם בהבעה בכתב**. ההערכה בהבעה בכתב היא **הערכה הוליסטית** (בלי הפירוט של תוכן, מבנה ולשון), בסולם של 0–5.
- מטה לשון – מאחר שהציון של כל תלמיד במטה לשון מבוסס על מספר קטן יחסית של פריטים, ציון זה עלול, במקרים מסוימים, לא לייצג נאמנה את רמת שליטתו של התלמיד. לפיכך מומלץ להצליב את המידע עם הערכות פנימיות אחרות שהועברו בכיתה באותו נושא.
- דין שאלה שלא ענו עליה כדין תשובה שגויה. בשני המקרים התלמיד יקבל אפס נקודות. עם זאת, מומלץ שהמורה ירשום לעצמו את השאלות שהתלמידים לא השיבו עליהן, כך שיוכל ללמוד מהן על נושאים שהכיתה מתקשה בהם או שלא למדה אותם.

2) הנחיות לחישוב ידני של הציון לתלמיד בכל תחום במבחן

בעבור כל תלמיד יש לחשב את הציון בכל אחד משלושת התחומים האלה בנפרד: **הבנת הנקרא, הבעה בכתב ומטה לשון**. מחשבים את הציון בכל תחום על-פי סכום הנקודות שצבר התלמיד באותו תחום (השאלות בכל תחום מופיעות בטורים נפרדים בדף ריכוז הציונים לתלמיד).

3) הנחיות לחישוב ידני של הציון הכולל במבחן

הציון הכולל של המבחן מחושב על-פי סכום הנקודות שצבר התלמיד בשלושת התחומים. טווח הציונים נע בין 0 ל-100.

4 הנחיות לשימוש בדף המיפוי הכיתתי ולחישוב מדדים כיתתיים

- דף המיפוי הכיתתי המופיע בהמשך נועד לחישוב המדדים הכיתתיים ברמת הפריט, ברמת התחום וברמת הציון הכולל במבחן. בתום בדיקת המבחנים מומלץ להעתיק את הציונים של כל תלמיד בפריטים המשתייכים לאותו נושא, ואחר כך לחשב את הציון הממוצע של כלל התלמידים בכיתה ברמת הפריטים, ברמת התחומים וברמת המבחן השלם.
- שימו לב כי בדף המיפוי הכיתתי הפריטים מסודרים לפי התחומים: הבנת הנקרא, מטה לשון והבעה בכתב, ולא לפי סדר השאלות. לנוחיות הבדיקה, מומלץ לצלם את שני העמודים 36 – 37 על דף A3.
- נתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות) אינם כוללים תלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב ועולים חדשים. לכן, כדי להשוות את הממוצע הכיתתי לנתונים האלה (כאשר הם יתפרסמו), יש לחשב את הממוצע הכיתתי ללא קבוצות התלמידים האלה.
- כמו כן, מומלץ לחשב את הממוצע הכיתתי הכולל תלמידים בעלי לקויות למידה ואת הממוצע הכיתתי שאינו כולל את התלמידים האלה, בעיקר אם תנאי ההיבחנות שלהם שונים בתכלית.

3.ג השוואה לנתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות)

ראמ"ה תפרסם את נתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות) על סמך התוצאות של בתי הספר שנבחנו במבחן המיצ"ב החיצוני. בית הספר יוכל להשוות את הישגיו להישגים של בתי ספר דומים. הסברים בנוגע להשוואה זו יפורסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה בעוד כמה חודשים. זכרו, אם תחליטו לערוך שינויים כלשהם במבחן (במבנהו, באופן העברתו, או באופן הערכתו), לא תוכלו להשוות בין הישגים שלכם לבין נתוני קבוצות ההשוואה (נורמות ארציות).

דף ריכוז ציונים לתלמיד - עברית לכיתה ח'

דוגמה למילוי דף ריכוז ציונים לתלמיד (לחישוב ידני) – עברית לכיתה ח'

שם התלמיד/ה: _____ י"ד _____ כיתה: 18

יש לסמן את מספר הנקודות שקיבל התלמיד בכל שאלה בהתאם למפורט במחווך.

מטה לשון			הבנת הנקרא				השאלה
0	1	2					שאלה 25
			0	1		3	שאלה 26
0	1	2					שאלה 27

מטה לשון	הבנת הנקרא				השאלה
	0	1	2	3	
			2		שאלה 1
				3	שאלה 2
				3	שאלה 3
		1		3	שאלה 4א
		0	1	3	שאלה 4ב
				3	שאלה 5
			1		שאלה 6א
		0	1		שאלה 6ב
0	1				שאלה 7א
0	1				שאלה 7ב
0	1				שאלה 7ג
0	1				שאלה 7ד
				3	שאלה 9
		0	1		שאלה 10א
		0	1		שאלה 10ב
		0	1		שאלה 10ג
		0	1		שאלה 11א
		0	1		שאלה 11ב
		0		2	שאלה 12
		0		3	שאלה 13
		0		2	שאלה 14
		0		3	שאלה 15
0	1				שאלה 16
0	1				שאלה 17א
0	1				שאלה 17ב
0	1				שאלה 17ג
0	1				שאלה 17ד
		0	1	3	שאלה 18
		0	1	2	שאלה 19
		0		3	שאלה 20
		0	1		שאלה 21א
		0	1		שאלה 21ב
		0	1		שאלה 21ג
		0		3	שאלה 22
		0	1	3	שאלה 23
		0	1	3	שאלה 24

הבעה בכתב											השאלה
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	שאלה א8
0	1	2	3	4							שאלה ב8
0	1	2									שאלה ג8
0	1										שאלה ד8
0	1										שאלה ה8
0	1	2									שאלה ו8
0			3		5						שאלה ז8

$\frac{(10)}{13} \times 100$ <u>77</u> %	$\frac{(20)}{25} \times 100$ <u>80</u> %	$\frac{(46)}{62} \times 100$ <u>74</u> %	ציונים באחוזים
ציון במטה לשון	ציון בהבעה בכתב	ציון בהבנת הנקרא	
ציון סופי <u>76</u> נק' (סכום הנקודות בהבנת הנקרא, בהבעה בכתב ובמטה לשון)			ציון סופי

דף ריכוז ציונים לתלמיד (עותקים של זה מצורפים במעטפה)

שם התלמיד/ה: _____ כיתה: _____

דף ריכוז ציונים לתלמיד (לחישוב ידני) – עברית לכיתה ח' – מיצ"ב פנימי תשס"ח

יש לסמן את מספר הנקודות שקיבל התלמיד בכל שאלה, בהתאם למפורט במחווון.

מטה לשון			הבנת הנקרא				השאלה
0	1	2					שאלה 25
			0	1		3	שאלה 26
0	1	2					שאלה 27

מטה לשון			הבנת הנקרא				השאלה
			0		2	4	שאלה 1
			0			3	שאלה 2
			0			3	שאלה 3
			0	1		3	שאלה 4א
			0	1		3	שאלה 4ב
			0			3	שאלה 5
			0	1			שאלה 6א
			0	1			שאלה 6ב
0	1						שאלה 7א
0	1						שאלה 7ב
0	1						שאלה 7ג
0	1						שאלה 7ד
			0			3	שאלה 9
			0	1			שאלה 10א
			0	1			שאלה 10ב
			0	1			שאלה 10ג
			0	1			שאלה 11א
			0	1			שאלה 11ב
			0		2		שאלה 12
			0			3	שאלה 13
			0		2		שאלה 14
			0			3	שאלה 15
0	1						שאלה 16
0	1						שאלה 17א
0	1						שאלה 17ב
0	1						שאלה 17ג
0	1						שאלה 17ד
			0	1		3	שאלה 18
			0	1	2		שאלה 19
			0			3	שאלה 20
			0	1			שאלה 21א
			0	1			שאלה 21ב
			0	1			שאלה 21ג
			0			3	שאלה 22
			0	1		3	שאלה 23
			0	1		3	שאלה 24

הבעה בכתב											השאלה
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	שאלה א8
0	1	2	3	4							שאלה ב8
0	1	2									שאלה ג8
0	1										שאלה ד8
0	1										שאלה ה8
0	1	2									שאלה ו8
0			3		5						שאלה ז8

$\frac{(\quad)}{13} \times 100 \quad ___ \%$	$\frac{(\quad)}{25} \times 100 \quad ___ \%$	$\frac{(\quad)}{62} \times 100 \quad ___ \%$	ציונים באחוזים
ציון במטה לשון	ציון בהבעה בכתב	ציון בהבנת הנקרא	
_____ נק' (סכום הנקודות בהבנת הנקרא, בהבעה בכתב ובמטה לשון)			ציון סופי

דף מיפוי כיתתי – עברית לכיתה ח' – מיצ"ב פנימי תשס"ח
יש לסמן את מספר הנקודות שהתלמיד קיבל בכל שאלה, בהתאם למפורט במחווון

הבנת הנקרא												רגיל/ עולה/ משולב	מספר השאלה										
הטקסט המידעי						הטקסט הטיעוני																	
ציון ממוצע בתחום	18 III	15 II	14 II	13 III	12 III	11 II	11 II	10 I	10 I	10 I	9 II	ציון ממוצע בתחום	6 II	6 II	5 II	4 III	4 II	3 II	2 II	1 I	שם התלמיד		
																						1	
																							2
																							3
																							4
																							5
																							6
																							7
																							8
																							9
																							10
																							11
																							12
																							13
																							14
																							15
																							16
																							17
																							18
																							19
																							20
																							21
																							22
																							23
																							24
																							25
																							26
																							27
																							28
																							29
																							30
																							31
																							32
																							33
																							34
																							35
																							36
																							37
																							38
																							39
																							40

הבעה בכתב								מטה לשון											הבנת הנקרא								ציין ממוצע בתחום					
																			הטקסט השימושי													
ציין ממוצע בתחום	כ18	ג18	ב18	א18	א8	ב8	ג8	ד8	ציין ממוצע בתחום	27	25	ד17	ג17	ב17	א17	16	ד7	ג7	ב7	א7	ציין ממוצע בתחום	26 III	24 III	23 III	22 II	ג21 I	בב21 I	א21 I	20 II	19 II		
																																1
																																2
																																3
																																4
																																5
																																6
																																7
																																8
																																9
																																10
																																11
																																12
																																13
																																14
																																15
																																16
																																17
																																18
																																19
																																20
																																21
																																22
																																23
																																24
																																25
																																26
																																27
																																28
																																29
																																30
																																31
																																32
																																33
																																34
																																35
																																36
																																37
																																38
																																39
																																40

- מקרא – ממדי ההבנה:
- I. איתור מידע וארגונו מחדש
- II. פרשנות והיסק
- III. הערכה וביקורת

ממוצע כיתתי לכל התלמידים: _____

ממוצע כיתתי ללא תלמידים משולבים ועולים: _____

אנשי קשר למיצ"ב פנימי - שפה עברית

בתי-ספר על-יסודיים		
מחוז	שם איש/אנשי קשר	טלפונים וכתובת דואל
צפון	אורנה כרמי	054-5614817
		04-9854817
	הילה אתקין	carmyor@walla.co.il
		054-4534006
חיפה	ענבל גורן	hillatk@netvision.net.il
		054-4549019
	רחל אפשטיין	inbal_goren@nana.co.il
		054-6215758
מרכז	מיכל מישר	rafi_shv@netvision.net.il
		054-9981110
	ד"ר עליזה עמיר	omeishar@zahav.net.il
		052-3529006
	מיכל יוצר	amirliz@zahav.net.il
		08-9438088
תל-אביב	ברכה הרצוג	ymicki@zahav.net.il
		052-3267739
	דליה זילברמן	amirher@zahav.net.il
		09-9528939
תל-אביב	עפרה ביצור	Zilberman@glil-yam.org.il
		052-3855484
	אלונה קליימן	obizur@walla.com
054-4401831		
		alonaronen@walla.com

בתי-ספר על-יסודיים		
מחוז	שם איש/אנשי קשר	טלפונים וכתובת דואל
ירושלים	ידידה עם שלם	02-9935465
		054-6700619
	רותי אויזרט	am-salem@zahav.net.il
		054-4885505
מנח"י	שושי סגל	ruti45a@smile.net.il
		054-5446705
	עדי אלקבץ	shoseg@walla.com
		054-4860348
דרום	איה סגל	adi.work@gmail.com
		08-6554763
	סיגל דוד-בוקסדוף	ayasg@walla.com
		052-3757730
התיישבותי	רחל בשן	davidbux@walla.com
		08-8581784
	אורית בונה	bashanb@zahav.net.il
		04-9869676
רשת אורט	ד"ר דבורה הרפז	oritbon9@walla.com
		052-4267692
	dharpaz@ort.org.il	

305